

ČITATELJI! Prosim, pogledajte številke pol-
Vaša na
splošnega
je list Vi
imeti nar-
Library of
Congress
Division
Periodical
Sueyro, je
trajala komaj nekaj ur. Po-
poldne ob 3.30 je general Raw-
son prišel v predsedniški pala-
čo in razglasil prekli sod za celo
deželo. Do spopadov je prišlo
samo v nekem predmestju Bue-
nos Airesa. Vojaška straža v
predsedniški palači, Casa Ro-
sada, se je brez boja podala.
Vojaški poveljniki vseh garni-
zij po deželi so se pridružili
Rawsonu.

No. 108. —

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, MONDAY, JUNE 7, 1943. — PONEDELJEK, 7. JUNIJA, 1943.

NA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobiva...
2c
'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(Klasični sobot, nedelj in praznikov
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

ARGENTINA SE JE ZBUDILA

Vojaška junta je v petek v Argentini dvignila revolucijo, ki je strmoglavila predsednika Ramona S. Castillo in njegovo vladno. Castillo je s svojimi mini- stri pobegnil na bojno ladjo Drummond, predno je revolucijonarna armada prikorakala do predsedniške palače. Ladja je zapeljala v urugvajske vode, to- da se je vrnila v Buenos Aires in Castillo se je s svojimi ministri podal.

Revolucija, katero so vodili generali Antonio Rawson, Pe- dro Ramirez in Adulmiro Far- rell ter admiral Sabad Sueyro, je trajala komaj nekaj ur. Po- poldne ob 3.30 je general Raw- son prišel v predsedniški pala- čo in razglasil prekli sod za celo deželo. Do spopadov je prišlo samo v nekem predmestju Bue- nos Airesa. Vojaška straža v predsedniški palači, Casa Ro- sada, se je brez boja podala. Vojaški poveljniki vseh garni- zij po deželi so se pridružili Rawsonu.

Castillo je v petek zvečer še vedno nameraval dvigniti pro- tirevolucijo ter je najvišjemu sodišču sporočil, da je svojo vladno premedelil na bojno ladjo, na kateri je razvil svojo zasto- vo najvišjega poveljnika ter rekel, da bodo uporniki kazno- vani. Nekaj ur zatem pa je nje- gova bojna ladja odplula iz ar- gentinskih vod. Med potom pa se je premislil in v soboto se je ladja vrnila v Buenos Ai- res, Castillo pa je bil kmalu po predaju izpuščen na svobodo in se je vrnil na svoj dom v Bue- nos Aires, ter je po zadnjih poročilih bolan. Njegova mini- stra, notranji min. Miguel Cula- ciani in poljedelski minister Daniel Amadeo y Videla sta bi- la aretirana in se nahajata v zvezni kaznilnici.

V soboto zvečer je vojaška junta sestavila novo vladno in general Arturo Rawson, ki je poveljal uporno armado v Buenos Aires, je bil izbran za novega predsednika.

Castillo je vodil očiščeno pri- jazno vladno in je vladal skoro diktatorsko ter je za časopise odredil strogo cenzuro. Izmed 21 ameriških latinskih držav je Argentina edina, ki še ni pre- kinila diplomatskih odnošajev z očiščenimi državami.

Predsednik Rawson je k po- slanikom raznih držav poslal svojega posebnega odposlanca, ki jim je sporočil, da bo nova vlada vzdrževala svoje inozem- ske odnošaje v soglasju prija- teljskega sporazuma med ame- riškimi republikami.

Diplomatski krogi v Wash- ington pričakujejo, da se bo Argentina pod novo vladno te- sno zvezala z Združenimi dr- žavami in Kanado ter vsemi la- tinskimi državami v borbi pro- ti očiščeni Washingtonski vla- da bo Rawsonovo vladno prizna- la, kakorhitro bo vpostavila red ter bo priznala svoje med- narodne obveznosti.

Nova vlada je sledeča:
General Arturo Rawson, predsednik; admiral Sabad H. Sueyro, podpredsednik; gene- ral Pedro Ramirez, vojni mi- nister, admiral Benito S. Sue- ro, mornariški minister, admi- ral Segundo Storni, notranji minister, gen. Domingo Mart- nez, zunanji minister, general Domingo Pistarini, minister ja- vnihi del, Joe Maria Rosa, fi- nančni minister in Horace Cal- deron, justični minister.

Bivši zunanji minister dr. En- rikue Ruiz Guinazu, se je z ae- roplanom pripeljal iz Montevi- deo v Urugvaj, toda po krat-

Avtonomija "Štajerske"

Ljubljanski "Slovenec" pri- naša v svoji številki z dne 16. aprila vest, da je šef civilne administracije, gauliter Ueber- reiter o priliki druge obletnice priključitve Spodnje Štajerske k rajhu izdal naredbo, datirano z dne 14. aprila, glasom katere se razširi nemška "avtonomi- ja" na obče vse Spodnje Štajerske.

S tem je doseženo, da vse naredbe nemškega zakonika, v kolikor se tičejo občinske u- prave in administracije, avto- matično stopijo v veljavo na o- zemlju Spodnje Štajerske.

Italijanski dekreti v anek- tiranem ozemlju

V svoji številki z dne 15. ap- rila poroča italijanski časopis Stampa, da je komite ita- lijanskega senata za notranje zadeve z aknucijajo sprejel "načrt novega zakona o admi- nistraciji dalmatinskega teri- torija, ki je postalo integralni del kraljevine Italije; podoben zakon je bil sprejet glede ure- ditve takozvane "provincie Lju- bljane."

10 oseb obsojenih na dosmrtno ječo

Londonski časopis "Sunday Times" poroča v svoji številki od 25. aprila, da je bilo v onem delu Slovenije, ki se nahaja pod italijansko okupacijo, zo- pet obsojenih 10 oseb na do- smrtno ječo zaradi "rovanje- nja, in propagande za upor- proti državi".

Posebni vozovi za črne

Trije vlaki, ki vozijo dnevno iz New Yorka, imajo posebne vozove za črne in uradniki prizadetih družb so dejali, da je to v interesu večje komodo- sti črncev samih, kakor tudi belih potnikov.

kem zaslišanju mu je bilo do- voljeno iti na svoj dom.

Revolucionarna armada je zadel na odpor samo v mor- nariški inženirski šoli v pred- mestju Buenos Airesa. Voja- ki na stroji so pričeli streljati s puškami in strojnicami. V 40 minutah pa je bil odpor zlom- ljen. V čeli kratki revoluciji je bilo ubitih 32 oseb, med nji- mi 14 civilistov, ki so se pelja- li v busu, ki je zašel v ogenj v boji pri mornariški šoli.

Vojaška junta je dvignila revolucijo v prvi vrsti zaradi tega, ker Argentina zaradi svojih prijateljskih odnošajev z očiščenimi državami ni dobi- vala od Združenih držav oro- žja po lendlease p-ostavi, med- tem ko so ga ostale njene so- sede dobivale in generali so se bali, da bo vsled tega Argenti- na ostala brez kakke moči proti svojim sosedam, ki dobivajo o- rožje.

Prvo delo novega predse- dnika je bilo, da je razpustil kon- gres in zbral komunistični list "La Hora."

Boji v Jugoslaviji

Gerilci odbijajo napade okupatorjev

Bern, 26. maja. — Oddelki patriotskih Jugoslovancev v Sandžaku, Hercegovini in ju- žni Bosni so odbili mnogo na- valov zasedbenih čet, ki nepre- stano in z besnostjo napadajo gerilske postojanke. V okolici Goražde, pri Foči, Prijepolju in Bijelom polju, so gerilci pri- zadeli sovražniku izredno te- težke izgube ter nato izvedli u- spešen proti-napad, v teku ka- terega se jim je posrečilo uple- niti velike količine vojaškega materiala.

V Črni gori se gerilci tudi bore z uspehom v okolici me- sta Podgorice; isto tako v Bo- sanski Krajini blizu mesta Ba- njaluke.

Boji v okolici Zagreba

Bern, 27. maja. — Hrvaški partizani so zneli uspešno o- peracije na ozemlju južno in južnovzhodno od Zagreba. V bližini mesteca Velike Gorice so partizani popolnoma potolkli oddelke sovražne pehote, zoje- li 40 ujetnikov in precej plena. Na meji med Hrvaško in Slo- venijo pa so partizani uspešno napadli italijansko posadko v kraju Vinica. Potolki so vso po- sadko do zadnjega moža in u- bili tudi komandanta.

Razvoj bojev

Bern, 28. maja. — Nemške in italijanske tolpe nadaljujejo svoje napade na osvobojeno o- zemlje. V Sandžaku in Črni gori, v Hercegovini in južni Bo- sni, povsod divjajo srditi boji. Sovražnik ima povsod ogrom- ne izgube.

V Črni gori se gerilci še ve- dno z uspehom drže v okolici Podgorice in kraja Danilov grad.

V Slavoniji je bila izvršena na več krajih sabotaža na že- lezniških progah; več vojaških vlakov je bilo vrženih iz tira.

Osišče gradi utrdbे v Jugoslaviji

Londonski Times prinaša dne 21. aprila naslednjo poro- čilo svojega dopisnika iz Lizbo- ne: Zadnje vesti iz Jugoslavije pravijo, da grade Nemci z mr- zlično naglico utrdbे na liniji Save in Donave. Na tisoče kme- tov nemškega porekla iz Bosne, in sploh iz krajev južno od teh dveh rek, je bilo preseljenih na sever, kjer jih uporabljajo pri zidanju strateških cest na Madžarsko in v Avstrijo; čla- ni organizacije "Deutsches Volk," ki so nastanjeni sever- no od omenjenih dveh rek, do- bivajo orožje, dočim so vsi oni, ki so tehnično izobraženi mobi- lizirani. Nemški inženirji so za- posleni pri zidanju obrambnih postojank ob Savi in Donavi.

— JIC.

Lewis določil datum za kontrakt

Washington, 5. junija. — John L. Lewis in majnerska unija sta zagrozila deželi s po- novno stavko, ako ne bo do 20. junija podpisan nov kontrakt med operatorji in UMWA

Groznja je bila vključena v brzojavu, ki je bil razposlan na krajevne unije, oziroma na u- radnike unij, da jih obvesti, naj se majnerji vrnejo na delo v pondeljek. Vsebinska brzojava si- cer ni bila dana poročevalcem na razpolago takoj, toda v ne- deljo se je zvedelo kaj je vse- bovalo brzojavno obvestilo u- pijskim uradnikom.

Dejstvo, da je unija zopet določila ponovno dobo premir- ja, je presenetilo vladne ura- dnike notranjega departmen- ta, kateremu načeljuje Ickes, ki je obenem administrator za ku- riva. Pod njegovo področje spada sedaj v vojnem času do- bava petroleja, premoga, itd.

Eden od uradnikov Ickeso- vega urada je izjavil, da ni ni- hče nič vedel o kakem "dead- line-u", dokler ni tega prinesel tisk, ker bilo ni nikakih razgo- vorov z nikomur o ponovnem premirju.

Medtem so zopet podvzeli konference operatorji in pred- stavniki majnerskih unij, ali WLB jih je obvestil, da ne mo- re biti nobenih konferenc v tem oziru, dokler ne bodo majnerji spet na delu v pondeljek, Lewis in operatorji so proti temu o- stro protestirali, toda so se mo- rali odredbi ukloniti.

WLB je dalje določil, da mo- rajo operatorji in majnerska unija predložiti 9. junija poro- čilo o napredovanju pogajanj glede plače za čas potraten z voznjo na delo po rovu. Ako pogajanja glede te sporne toč- ke, katero smatra WLB za gla- vno sporno točko med opera- torji in majnerji, ne bodo uspe- šna in po volji omenjenemu vo- jnemu svetu za delo, tedaj bo WLB sam napravil odlok v tej zadevi—lahko bo tudi dovolil nadaljno dobo časa za tozade- vna pogajanja. Končni izid gle- de tega pa mora biti predlo- žen Vojnemu svetu dela v odo- brenje.

Churchill dospel v London

London, 5. junija.—Premier Winston Churchill je odpoto- val iz Washingtona preko se- verne Afrike z letalom in je do- spel domov v London, kjer je takoj imel razgovore s čla- ni svojega kabineta in z voja- škimi izvedenci.

Churchill je dejal, da je bil tekom washingtonske konfe- rence dosežen popoln sporazum glede vojnega načrta združenih narodov — prvi sad tega spo- razuma bo invazija Evrope, sodej počenju krogi.

Letalo, v katerem se je vozil Churchill, je bilo spremljano proti koncu poti po krdu na- padnih letal. Čas njegovega poleta pa je bil urejen tako, da je letelo njegovo letalo čez za- liv Biscay, katerega kontrolira očišče ponoči in sicer v času, ko ni svetil mesec.

V letlu z njim se je naba- ljal vnanji tajnik Eden, ki je priletel v Afriko, kjer se je sre- čal s premierjem, kateri je imel nekaj razgovorov z ge- neraloma Girardom in DeGaul- lom. Nazaj v London se je vo- zil z njim tudi general Sir Al- lan Brooke, načelnik imperijal- nega štaba, ki je bil z njim v Washingtonu.

Jetika še vedno razsaja

New York. — Od napada na Pearl Harbor je umrlo v Zdu- ženih državah za jetiko toliko ljudi, da pride šest slučajev smrti vsled te bolezni na enega ubitega vojaka naše armade. Tako je poročal državni urad za zdravje.

Dr. Robert E. Plunkett, ru- vnatelj newyorških zavodov in bolnišnic za jetične, je dejal pred konferenco State Char- ities Aid Asociacije, da je čital v poročilo vojnega urada za in- formacije, da je padlo od Pearl Harborja 12,123 vojakov—jeti- ka je od tega časa do zdaj po- morila 80,000 oseb. Če se upo- števa, da je jetika ozdravljiva, oziroma, da se more to bole- zem stolu v tednu, ki se prične s petim julijem.

Mladolentniki obsojeni na smrt v Sing Singu

Ossining, N. Y. — Trije mla- dolentniki, ki so bili spoznani krivim umora prvega reda, bo- do morali umreti na električ- nem stolu v tednu, ki se prične s petim julijem.

Na smrt obsojeni so, Ed- vard Haight, star 17 let, ter spoznan krivim umora dveh mladih deklet, dolje William Diaz, star 18 let in Benitz de Jesus, tudi 18-letnik, ki je z Diazom vred bil obtožen in spoznan krivim umora vojaka Berkowitza v Harlemu meseca oktobra lani.

O rastlinah
Raziskovalci so dognali, da je najti kakih 800 vrst raznih cvetnih rastlin severno od arktičnega kroga, dočim ni južno od arktičnega kroga dozdaj noben raziskovalec odkril ene same cvetne rastline.

Rusi razbijajo nemška letala

Poročilo iz Moskve pravi, da so ruski piloti in strelici od 30. maja pa do 5. junija uničili 752 nemških aeroplanov, v te- ku zadnjih pet tednov pa vsega skupaj 2821 aeroplanov. Prej- šnji teden so Rusi izgubili 212 aeroplanov.

Na kopnem ni posebnih bojev, razum na osrednji fronti, kjer so Nemci po šestdnevni bojih nekoliko napredovali. Večinoma se bijejo boji v zraku in Rusi bombardirajo nemške prometne črte v ozadju. Nemci so napadli Kursk s 500 aero- plani, Rusi pa so v povračilo napadli Orel s 520 aeroplani. Rusko poročilo pravi, da je bilo pri napadu na Kursk izstrelje- nih 123 nemških aeroplanov.

KATHERINA GULLICH UMRLA

Včeraj je umrla v Union Ci- ty, N. J., Katharina Gullich. Rojena je bila 16. aprila 1893 v Donžalah, Članica je bila Slov. Samostojnega Bolniškega Podpornega Društva v New Yorku. Truplo pokojne leži v pogrebem zavodu Libel, 2000 Hudson Blvd. and 20th St., Union City.

Pogreb se vrši jutri dopol- dne ob 10. na pokopališču Holy Name v Jersey City.

Iskreno sožalje zaostalom!

Churchill dospel v London

London, 5. junija.—Premier Winston Churchill je odpoto- val iz Washingtona preko se- verne Afrike z letalom in je do- spel domov v London, kjer je takoj imel razgovore s čla- ni svojega kabineta in z voja- škimi izvedenci.

Churchill je dejal, da je bil tekom washingtonske konfe- rence dosežen popoln sporazum glede vojnega načrta združenih narodov — prvi sad tega spo- razuma bo invazija Evrope, sodej počenju krogi.

Letalo, v katerem se je vozil Churchill, je bilo spremljano proti koncu poti po krdu na- padnih letal. Čas njegovega poleta pa je bil urejen tako, da je letelo njegovo letalo čez za- liv Biscay, katerega kontrolira očišče ponoči in sicer v času, ko ni svetil mesec.

V letlu z njim se je naba- ljal vnanji tajnik Eden, ki je priletel v Afriko, kjer se je sre- čal s premierjem, kateri je imel nekaj razgovorov z ge- neraloma Girardom in DeGaul- lom. Nazaj v London se je vo- zil z njim tudi general Sir Al- lan Brooke, načelnik imperijal- nega štaba, ki je bil z njim v Washingtonu.

Jetika še vedno razsaja

New York. — Od napada na Pearl Harbor je umrlo v Zdu- ženih državah za jetiko toliko ljudi, da pride šest slučajev smrti vsled te bolezni na enega ubitega vojaka naše armade. Tako je poročal državni urad za zdravje.

Dr. Robert E. Plunkett, ru- vnatelj newyorških zavodov in bolnišnic za jetične, je dejal pred konferenco State Char- ities Aid Asociacije, da je čital v poročilo vojnega urada za in- formacije, da je padlo od Pearl Harborja 12,123 vojakov—jeti- ka je od tega časa do zdaj po- morila 80,000 oseb. Če se upo- števa, da je jetika ozdravljiva, oziroma, da se more to bole- zem stolu v tednu, ki se prične s petim julijem.

Mladolentniki obsojeni na smrt v Sing Singu

Ossining, N. Y. — Trije mla- dolentniki, ki so bili spoznani krivim umora prvega reda, bo- do morali umreti na električ- nem stolu v tednu, ki se prične s petim julijem.

Na smrt obsojeni so, Ed- vard Haight, star 17 let, ter spoznan krivim umora dveh mladih deklet, dolje William Diaz, star 18 let in Benitz de Jesus, tudi 18-letnik, ki je z Diazom vred bil obtožen in spoznan krivim umora vojaka Berkowitza v Harlemu meseca oktobra lani.

RAZVAŽALCI MLEKA SPET NA DELU

New York, 6. junija. — Raz- važalci mleka za mesto New York in okolice, ki so se uprli novi odredbi razvažanja mle- ka, po kateri bi morali dostav- ljavati dvanedvni tovor mleka vsaki drugi dan, so se vrnili na delo in dostavili zaostalo mle- ko.

Newyorški župan je apeliral na voznike, naj upoštevajo splošno zdravstveno potrebo, ker mleko je velike važnosti, posebno za otroke in ako raz- važalci mleka ne bodo hoteli dostavljati mleka po novi od- redbi, bo on prisiljen razglaši- ti nujno stanje z ozirom na o- grožanje splošnega ljudskega zdravja.

Tudi WLB je soglašal z žu- panom in je izjavil, da smatra protest voznikov za stvar, kaj- ti razvažalci aktualno niso ho- teli dostavljati dodatnega tovo- ra mleka vsak drugi dan. Do- stava mleka vsak drugi dan je bila uvedena zato, da se pri- hrani na gasolinu in avtinih o- bremenih. Razvažalci pa vidijo v tem okrnjenju svojega zaslu- žka in v mnogih slučajih izgu- bo dela.

V uradu ODT (Office of De- fense Transportation) so de- jali, da ne nameravajo spre- meniti odredbe dostavljanja mle- ka vsak drugi dan, ker situaci- ja z ozirom na gasolin je taka, da je treba rabiti prevrnost pri rabi istega ali pa ga bo zmanjkalo perijodično za naj- nujnejše potrebe.

Filmski igralec Leslie Howard je bil ubit

Lizbona, 2. junija. — Angle- ško potniško letalo, na katerem se je vozil med drugimi tudi Leslie Howard, znani filmski igralec, je pogrešano in eno po- ročilo, ki sicer ni bilo takoj po- trjeno, se glasi, da je bilo letalo izstreljeno iz zraka včeraj zju- traj v zalivu Biscay, ko je bilo napol poti med Anglijo in Liz- bono.

Iz nekaterih krogov je bilo podano mnenje, da je bilo le- talo, v katerem se je vozil Le- slie Howard napadeno zato, ker so nemški letalci mislili, da se nahaja v letalu Churchill, menceč, da mora biti zdaj na po- ti nazaj v Anglijo. Tozadevna poročila trdijo, da so imeli na- ciji zadnje dni nenavadno ve- liko število letal v zraku okrog zaliva Biscay. Iz tega sklepa- jo, da prežijo očiščniki na Win- ston Churchilla.

Rainer F. Hlača umrl

V petek, 4. junija ob 11.45 dopoldne je v Columbus bolni- šnici v New Yorku umrl Rainer F. Hlača v starosti 62 let.

Pred kakimi tremi meseci ga je zadela kap na levo stran telesa, pa je nekoliko okrevl in ga je bilo sem pa tam videti med prijatelji. V nedeljo, 30. maja pa ga je zadela kap na možgane, vsled česar je nastalo krvavenje in je bil ves čas do svoje smrti v nezavesti.

Hlača je bil markantna oseb- nost v newyorških slovenskih in jugoslovanskih krogih, pa poznan je bil tudi med drugi- mi narodnostmi, kajti znal je več jezikov in se je vedno zelo zanimal za važna vprašanja raznih narodov.

Doma je bil iz Trsta ter je prišel v Ameriko še pred sveto- vno vojno. Naglo se je naučil angleščine ter je bil tolnač za razne jezike na sodiščih in ka- znilnicah v Pittsburghu, Pa. Od tam je bil leta 1918 povabljen v New York, da je vodil Slo- venski publicistijski urad ter je pisal članke v vse važnejše a- meriške liste. Ravno po njego- vih člankih se je ameriška jav- nost seznanila s slovenskim na- rodom in njegovimi težnjami.

Hlača je študiral na vseučil- nišču v Pragi ter je imel po- zneje več važnih služb. Tako je bil ravnatelj vladnega kore- spondenčnega urada v Trstu in obenem pomožni urednik "Edinosti". Poleg slovenščine je govoril tudi češko, nemško, italijansko, francosko in špan- sko. Pozneje je bil ravnatelj slovenskega gledališča v Trstu ter je bil tudi sam izborni igra- lec.

Kmalu po končani prvi sve- tovmi vojni, leta 1920, je dobil službo v Foreign Language In- formation Service za slovenski jezik.

Leta 1930 je bil nameščen v New York State Department of Labor (Wage Claims Divi- sion), kjer je ostal do svoje smr- ti.

Hlača je bil pristna kraška ko- renina in poln originalnega in zdravega humora ter je bil ra- vno vsled te svoje lastnosti pri- ljubljen pri vseh, ki so ga po- znali. Zaprucka hčer Joan in že- no, od katere pa je bil ločen.

Pogreb je danes ob 1 popol- dne iz pogrebnega zavoda Fr. A. Muzzio Funeral Parlor, 5 Roosevelt St., New York na Fairlawn pokopališče, N. J.

Pokojnik bo ostal vsem, ki so ga poznali, v blagem spominu.

Iskreno sožalje njegovim za- ostalim!

Evropa bo trpela pomanjka- nje živine dolgo po vojni

Sworthmore, Pa. — Bivši governor newyorške države, Herbert Lehman, ki je govoril na tukajšnjem kolegiju, je de- jal, da bo vzel vsaj pet ali šest let preden bo mogla Evro- pa nadomestiti živino, ki je bi- la pokončana po pregaženih deželah tekom te vojne.

Lehman je orisal v svojem govoru zavezniški načrt obno- ve, kateri bo pomagal zopet vzpostaviti poljedelsko ter dru- go produkcijo. Zavezniki bodo morali uničeno Evropo zalaga- ti z obliko, živili in drugimi po- trebinami dokler si ne bodo izropane in opustošene dežele nekoliko opomogle z lastnimi pridelki.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Rude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$4. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$5.—; na pol leta \$3.—;
na četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobota, nedelja in prazniki.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1242

VAŽNOST JADRANSKEGA MORJA ZA INVAZIJO

New York Herald Tribune od 30. maja je prinesla izpodo peresa Paul Wehla-a dolg članek z naslovom "Jadransko morje, ključna pozicija osišeča za obrambo trdnjave Evrope". — Prinašamo prevod tega članka, ker je izredno dobro dokumentiran.

Italija danes ni več ofenzivna trdnjava, iz katere bi Hitlerjeve in Mussolinijeve vojne sile ogroževale Afriko in najkrajše morskot pot zaveznikov ladij skozi Sredozemlje, pač pa je še vedno ključna in zelo važna pozicija v obrambnem sistemu osišeča. Varnost Hitlerjeve "trdnjave Evrope" je odvisna od italijanske kontrole nad Jadranskim morjem.

Kakor nekakšen ogromen fjord, je zasekano Jadransko morje v osrčje centralne Evrope, prav do praga južne Nemčije. V planinih, takoj za vzhodno obalo tega morja, čakajo nestrpni jugoslovanski in albanski gerilci na zavezniška ojačenja, da poženejo Mussolinijeve legije nazaj v morje, a ceste in železniške proge, katere so gradili italijanski inženirji v smeri na vzhod proti Bolgariji in na Donavo, odpirajo pota v notranjost balkanskega polotoka.

Jadransko morje je platforma, po kateri se vlečejo prometne črte za oskrbo Italije. Nemoteni promet po Jadranu in okoli njega je za Italijo ravno tako važen, kakor neovirano poslovanje "vzhodnega Ruhr-a" za Hitlerjev rajh. Jadran je tudi zadnja pomorska pot za oskrbovanje Nemčije. Rumunski bencin, poljedelski pridelki iz južne Rusije in tudi ladije iz Turčije, gredo vseh vzdolž grške obale skozi Korintski kanal ali pa okoli Peloponeza; če je omenjeni kanal zaprt, pa v Jadransko morje.

Otrantsko ožino, tam kjer je najozžja, čuva na zahodu nizka, razjedena obala Puglie na peti italijanskega škornja, na vzhodu pa Albanija, ki se nahaja pod italijansko okupacijo. Trst, ki je postal po porušitvi Genove največje pristanišče Italije, dominira severni del Jadrana. Nekdaj glavno morskot pristanišče Avstro-Ogrske, je Trst zdaj postal zadnja postaja izredno važnih železniških zvez z Dunajem, Budimpešto in Prago. Vseh pet železniških prog, ki gredo iz vzhodne in jugovzhodne Evrope v Italijo, teče skozi Trst ali pa skozi kraje v njegovi neposredni bližini.

Nekaj najdragocenejših italijanskih pristanišč je razporejenih okoli Jadranskega morja — stare Benetke, ki so postale pred vojno zopet zadnja postaja nekaterih od najhitrejših in najbolj luksurijskih prekomorskih ladij; pomorska baza Ankona ob gornjem delu škornja; malo bolj na jugu, Bari, ki razpolaga s posmrtnimi magazini in ogromnimi dokli, v katere je Mussolini naložil prihranke polovice enega pokolenja Italijanov; še dalje na jugu Brindisi—Brundisium starih Rimljanov, odkoder sta Sula in Cezar poglala svoje vojske na pohod proti vzhodu.

Na nasprotni obali—idoč od severa na jug—je dvojno pristanišče Reka-Susak, dalje Senj, Šibenik in Split, trojica najvažnejših jugoslovanskih pristanišč, dočim se nahajata na albanski obali Valona in Drač. Nobenega teh pristanišč ne morejo doseči zavezniški bombarderji s kratkim in lahkim polotom.

Na Jadranskem morju, ki je vsaj do danes ostalo varno pred zračnimi napadi, se je Italija ustvarila svoj poseben prometni sistem. Že preko 18 mesecev je Trst glavna postaja za tovore premaga iz gornje Šlezije. Od začetka aprila 1942 sem je dobivala Italija preko slovenske prestolice Ljubljane, in čez Trst, dnevno po 8 do 10 vakov, katerim je bilo priključeno 30 do 33 takozvanih cisternskih vagonov za prevažanje petroleja, toroj na mesec približno 75.000 ton petroleja. Ta petrolej je bil odposlan v tržaške in reške rafinerije in v ladje delnice v Monfalcone, kjer so dogradili med vojno izredno velike rafinerije. Tu se izdeluje največji del goriva za italijansko letalstvo. Iz Trsta, Reke in Monfalcone potuje bencin v cisternah ali z ladjami dalje proti jugu. Iz Valone prevažajo italijanske ladje izdelek albanskih petrolejskih vrelcev preko morja v rafinerije v Bari in Brindisi. Tudi premog dobavlja jo z ladjami vzdolž obale.

Ker so železniške proge preko Alp preobtežene in je tudi promet po Donavi že do skrajnosti izkoriščen, so začeli italijanski inženirji v namenu ugodnejše razdelitve tovarnega prometa, zidati več železniških prečnih prog in cest iz jugoslovanskih pristanišč na Savo, pritok Donave, in skozi Albanijo do staro rimske ceste od Drača na Egejsko morje in do Carigrada. Kljub večini sabotazi s strani jugoslovanskih grških in albanskih patriotov, prihajajo vendar še vedno znatne količine petroleja, cinkove rude in poljedelskih pridelkov na Jadransko morje. Od tam jih prevažajo italijanske ladje preko morja v italijanska pristanišča.

(Dalje jutri.)

ALI VESTE?

Kot zvesti Amerikanec bi moral redno prihranjati si denar vsak teden — v Vojnih Hranilnih Bondih in Znamkah.

V korenini sami je bolezen

BERNARD AMEROZIČ OFM

Bojim se.

Takoj ko boste videli, o čem mislim spet pisati, boste preskočiti te vrstice in boste iskali kaj bolj zanimivega branja.

Vidite, prav to sem hotel povedati, ko sem zapisal naslov o bolnih koreninah.

Privadili smo se. Tako smo se privedli, da nas nič več ne zanima. Ne zanima nas več trpljenje narodov pod nemško in laško peto — niti trpljenje našega lastnega slovenskega naroda nas nič več ne zanima. In ker nas ne zanima njegovo trpljenje, nas tudi ne zanima več misel o pomoči trpeči domovini.

Kakor gotovo vsako jutro sedemo k zajtrku, tako smo tudi pripravljeni na to, da v dnevnem časopisu najdemo vsako jutro kako novico o trpljenju v stari domovini, pa tudi nov apel za pomoč. Samo mimogrede se pogledamo tako pisanje pa smo že pri drugih novicah in poročilih. Nič več nas ne gane in še na misel nam ne pride, da bi se nam zdel naš vsakdanji zajtrk radi takih poročil v listih manj eladak, kaj manj elasten.

Privadili smo se — utrdili smo se proti vsem grozotam, ki se vrše v podjarmljenih krajih. Celo tako daleč so se mnogi utrdili, da samo z rameni ekonomizirajo — propagando.

Tu je zlo, tu je korenina tega zla. Privadili smo se. Nič več nas ne gane. Prav tako beremo in beremo, na kak način Nemci spravljajo s sveta milijone judov — privadili smo se in ne govorimo več o tem.

Radi tega je tudi tako neverjetno težko dobiti od ljudi kak grož za finančno pomoč domovini, pa naj bo po naših domovinskih akcijah slovenskih župnij, ali po namenih JPO SS. Privadili smo se, srca so "ubrojena" ne sočustvujejo več z domovino — in sploh ne s trpečim slovenskim. "Kdo ve, kaj bo še z nami — rajši nase mislimo."

Korenina je bolna!

V resnici je silno malenkostno vprašanje, če je treba pomagati takoj ali pa šele po vojni. Če bi se ne bili tako nečloveško privadili na žalostna poročila iz domovine, bi vedeli kar sami od sebe: Pomagati je treba takoj, ako se le da, pa pomagati je treba tudi po vojni, ko mislimo, da se bo dalo. Če bi imeli v srcu pravi čut in v glavi pravo misel, bi zbirali na vse pretepe in komaj čakali trenutka, ko se kaka pot odpre. In ko smo zvedeli, da je pot odprta, pa naj bi bila magari še stokrat manj gotova kot nekateri pravijo, da je — poekočili bi od veselja, zakaj našli smo pot za svojo dobro voljo, če že res nič drugega ne — tako bi si mislili. Radi sebe,

pravim, če ne radi onih, zakaj sv. Pismo pravi: Dajati je boljše, nego jemati!

Tako je zapisano, toda kateri kristjan to verjame? Nič prej ne verjame, da sam pada v neskončno revščino in si misli: Ko bi zdaj imel, bi dajal za zvrhano mero, zakaj zdaj šele vidim, kako bridko je sprejemati miloščino, ker darovalec večinoma gledajo v stran, ko mi dajo. Njih korak pe že obrnjen proč od mene — samo da se me čimprej iznebe.

Ko je pa minila njegova velika revščina, se rado zgodi, da spet pozabi in je trd do drugih kot so bili drugi od njega. Neskončen krog nerazumevanja svetopisemskih besed — zato bo menda na svetu ostalo do konca tako pusto kot je danes. Tu je korenina zla, tu je vzrok, da nobena pomožna akcija ne uspeva.

Namesto da bi z veseljem dajali, radi Boga, radi siromakov in radi sebe samih, se prerekamo, kdo ima prav in kdo ima bolj prav. Med golim prerekanjem pa nikamor ne pridemo.

Če pomožna akcija slovenskih župnij nima druge vrednosti, ima to da je med nas zanesla kresalo duhov. Prinesla je priliko za preizkušnjo. JPO SS. je dobra reč, pa je bila takoj sprva rodovitno polje za neskončen plevel praznih izgovorov. "Po vojni bom že sam poslal." In tako dalje.

Ko je nastopila Pomožna akcija slovenskih župnij, je slovenski narod v Ameriki naredil z njo tako, kot naredi nemaren kmet, ki mu je plevel prerastel njivo. Medtem ko je premišljeval, če bi šel plet ali ne, je naenkrat zvedel, da mu je padla v naročje nova njiva. No, zdaj ima dve njivi, na obeh bo že toliko zraslo, da bo nekaj zrna — čemu bi se trudili s pletjem? Naj se bohoti plevel po mili volji, vsega zrna ekoraj ne bo mogel zadušiti. Tak imeniten kmet je naš narod v Ameriki. Na obeh svojih njivah pomožne akcije pusti rasti plevel izgovorov, ugovorov in opravičevanj. Zato, ker se je privadil poročilom iz domovine in ga nič več ne ganejo. Ni nekaj narobe v tem, da imamo dve pomožni akciji narobe je to, da sploh ne verjamemo, da je pomagati treba. Zlo je v tem, da se sploh ne čutimo dolžne pomagati. Zdi se nam, da se ne izplača.

Zato je po mojih mislih v veliki zmagi vsak tisti, ki misli, da bo pospešil delovanje JPO SS. ako dokazuje sveto, da je Pomožna akcija slovenskih župnij na napačnem polju. Kazanje s prstom na plevel na eni njivi pač izživja, da ljudje iščejo plevela tudi na drugi. Ne gre pa za to, kje je več plevela, za to gre, če bo sploh kdo šel plet.

SONART REKORDI

Lepe Melodije!

St. M571—Na Marjance, polka
Kje so moje roditelje
Marjica pegla—polka
Duquette University
tamburica orkester

St. M575—Terezinka polka
Na planinah—valček
Jerry Kopriček in orkester
Za toz. cenah in cene plošč ne
obrnete na: JOHN MARSHALL,
Inc., 463 W. 42nd St., New York

Če začnemo drug drugemu očitati plevel, če odkrijemo vedno nove izgovore in opravičevanje, poleg tega pa še ugovore in dokazovanja drugi zoper drugega — bomo ves narod še stokrat bolj odtujili besedam pisma, ki pravi: — Dajati je boljše, nego jemati!

LEPA VSOTA PROSTOVOLJNIH PRISPEVKOV ZA SANS

Tukaj v Traunik Mich., smo uprizarili člani društva št. 337 SNPJ in drugi podružnice št. 44 SANS ter se nemudoma odpravili, jaz, John Knaus et Jernej Rent in Joe Knaus na pobiranje prostovoljnih prispevkov. Nabrali smo lepo vsoto \$101.50.

Darovali so sledeči: Po \$5.00 Frank Mikulich, Frank Kokovnik, Louis Lustik, John Knaus et Joe Debelak, Frank Debelak. — Po \$3.00: Frank Tratar, Frank Praznik, Charles Laurich, John Bartol, Andrej Kordeš. — Po \$2.50: John Truden. — Po \$2.00: Mrs. Charles Laurich, Max Kraus, John Ostane, Joe Knaus, Louis Debelak, Joe Zbanič, Anton Knaus, Anton Benčina, Ludvik Knaus, Anton Znidaršič, Louis Mikulich, Charles Laurich ml., Jernej Rent, Frank Oberstar. — Po \$1.00: Mary Matekel, Anton Laurich ml., John Mahne, John Vesel, John Žužek, John Ajdovšič, Toni Malnar, Math Bell, Jakob Laurich, John Debelak, Louis Carr ml. Louis Carr st., Matija Laurich Frank Bartol, Louis Bartol, Simon Zitnik John Košir, Andrej Laurich, Robert Lustik, Th. Lanipert, Frank Bartol st., Joe Kordeš, Louis Gale, John Zbanič, Fr. Debelak, ml., Joe Shaga. Skupaj \$101.50. Što dolarjev sem poslal uradu SANSa v Chicago, Ill. Z bratskim pozdravom Frank Praznik, tajnik.

NACIJSKE ZAHTEVE SO VZNEMIRILE RUMUNCE

Ankara, 1. junija. — Med Rumunijo in nacijsko Nemčijo je nastala napetost, ker Nemčija zahteva, da ji da Rumunija na razpolago nadaljne divizije vojakov za rusko fronto, ter večje količine živil.

Iz zanesljivih virov poročajo, da se Rumunija upira tem zahtevam predvsem zato, ker ne verjame več v nemško zmago.

Hitlerjev poslanik v Rumuniji, baron Manfred von Killinger in člani nemške vojaške misije pritiskajo z vso silo na Rumunijo, ker se boje, da se Rusija pripravlja na skorajšnje veliko ofenzivo.

Naciji pošiljajo preko Rumunije nove čete na važne točke na ruski fronti, ter pozivajo Rumunijo, naj zbere ponovno vojaštvo za prihajajočo ofenzivo, da tako podpre nemško armado.

Kako se bo stvar iztekla je težko reči, ker skuša Antonescu igrati dvojno vlogo — rad bi ustregel Hitlerju in rad bi po vojni ohranil rumunski nacionalizem.

SOBARICA

dobi službo pri Residence Club; 8 ur na dan; medelja prosta. Plača \$18 na teden. Vprašajte na 45 W. 11th St. (Mrs. M. Jones), New York. 6-3, 4, 7

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

TRST

(Nadaljevanje)

"Geografija ni postavila Trsta v Italijo, ampak raje v vratom Italije. Trst je bil najprej rimska kolonija, potem pa je postal italijansko središče, katerega je obdajalo od vseh strani čisto slovensko ozemlje. Stoletja je Trst ostal neznatno pristanišče, ki ni imelo nobene zveze z deželo, v svojem zaledju. Po razpadu Benetke pa se je pričel Trst razvijati v važno sredozemsko pristanišče. Nasedenci iz vseh krajev Evrope so prihli prihajali v mesto za delom in dobiškom. Ker so bili domačini Italijani, je postal italijanski jezik občevelni jezik na ulici in v poslovanju. V devetnajstem stoletju se je pričelo prebivalstvo Trsta znatno večati sprčo novih poslovnih podjetij. Lloyd Austriaco, Assicurazioni Generali in Rionione Adriatica so bile ustanovljene v letu 1883. V letu 1907 je bila zgrajena izvrstna prekopalska železnica.

"Delovna sila potrebna za obratovanje teh novih podjetij, je prišla iz jugoslovanskih predelov in prebivalstvo Trsta je tako postalo pretežno slovensko. Po seznamu ljudskega štetja v letu 1900, je imel Trst tedaj 178,000 prebivalcev, od katerih je bilo 139,000 ali 78% rojenih v pretežno slovenski Julijski Krajini, 10,000 ali 5% odst. pa je bilo rojenih v doce-la slovenski Kranjski. Tako je postal Trst v rasnem pogledu jugoslovansko mesto.

"Mestna administracija Trsta je bila v italijanskih rokah. Začetkom preteklega stoletja

so pričele oblasti aktivno politiko italijanizacije. V letu 1861, je mestni svet uvedel postavu, ki je prepovedovala rabo kate-reguliki drugega jezika v ljudskih šolah, kot italijanskega. Za jugoslovanske otroke niso bile dovoljene jugoslovanske šole.

Posebna organizacija, Lega Nazionale (Narodna liga) je bila ustanovljena z namenom, da se italijanizira jugoslovanske otroke. Noben Slovenec ali Hrvat ni mogel dobiti službe pri mestnih podjetjih Trsta, ako ni pristal na to, da se ga vpiše kot Italijana. Poleg tega je mestna administracija dajala podbudo za naseljevanje Italijanov iz kraljevine Italije, ki je bila takrat tuja država. Nasedenci so prihajali celo iz tako oddaljenih krajev Italije, kot Sicilija. Uvoz tujcev je dovoljeval Dunaj iz razloga, da se na ta način ošibi jugoslovansko meč v Trstu.

"Desettisoče Jugoslovancev je bilo italijaniziranih, toda njihova imena so kazala slovenski izvor. Težko je popisati sovinstično intoleranco in brez obzirnost, ter agresivnost s katero so Italijani v Trstu nastopali proti Slovanom. Kakor Hitler v svoji knjigi "Mein Kampf", tako so tudi Italijani v Trstu gledali na Slovence, kot na inferiornoro raso. Pod geslom "Osare Tutta" (postopi se vsega) so bili Italijani odločeni, da zničijo slovensko prebivalstvo v Julijski Krajini.

"Toda Jugoslovanci se niso pustili zničiti. Oni so napredovali. Zgradili so si lastne privatne šole, ter razvili trgovska in finančna podjetja, kontrolirali so svoje lastne banke, zadruge, itd. Pred izbruhom svetovne vojne, v letu 1914, so se Italijani v Trstu že bali, da bodo postali Slovani vodilni element v mestu, kakor so v tem oziru nadkrili Italijane v mestih ob dalnastinski obali. In ako bi ne bilo vojne, bi bili Jugoslovanci postali najmočnejši element tudi v Zadru, Reki, Trstu in Gorici.

(Dalje jutri.)

MORTON GOULD IN NJEGOV ORKESTER

"Cresta Blanca Carnival" nudi v sredo 9. junija posebno zanimiv program. Nastopila bosta poznani ruski bariton Igor Gorin in koncertna pevalka Mary Jane Walsh, ki bosta pe-la z Morton Gouldovim orkestrom 50 godcev. Oba umetnika bo slišati v pesmih "Summertime" in "Old Man River" ob 10.30 zvečer na WABC radio postaji.

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO ... SADRJEJSTVO ... POLJEDELSTVO

The Garden ENCYCLOPEDIA

Cena knjige:

\$3.50

V LIČNI IN TRPEŽNI PLATNENI VEZAVI

Skoro 1400 strani —

750 slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolni vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE stvari novih ilustracij!

EDINA VETNARSKA ENKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Ni visokih besed — vse je jasno, razloženo, uporabno.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

Združeni narodi potrebujejo ves odvišni kavež, ki ga je mogoče pridelati v Ameriki ... Vsak lahko nekoliko pomaga, ako mu je mogoče letos obdelati VICTORY VRT. Pripravite se za to delo še sedaj!

Tukaj je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM—KAR ŽELITE PREDELATI! 10,000 slikov vseh vrst, o saditvi in sejanju, o gojenju in oskrbi vrta. Največje pa je VETNARSTVO BREZ ZEMLJE: nova metoda za uničevanje škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove sestavine cvetlic! — Abecedno imenilo vseh vrst sadik, kar želite. Priročnik za vsako posebej v Zdravstvenih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga cenijo vrtnarski izvedenci.

KNJIGA ZA STROKOVNO IZOBRAŽBO

THE NEW ENCYCLOPEDIA of MACHINE SHOP PRACTICE

Special manual professor na Stevens Institute of Technology v Angliji

George W. Barnwell

Podlaga za mehniško znanje si morete dobiti s to knjigo. Ta velika knjiga popljuje in v milih polnah vsebina dela mehanika. Razloži vse nianse, kar mora imeti najboljši mehanik. Pojasnjuje vprašanja, ki jih stroja, orodja in mehanika, vsebina (vse printe) 1000 str. in risb. 576 str.

Cena \$1.98

Ne gledajte na to, ali ste delo početnik. Vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. NARODITE JO DANES!

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 WEST 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

SPISANA V ANGLEŠKEM JEZIKU

Kratka Dnevna Zgodba

KISAVER MEŠKO:

Odlični slovenski možje

ANTON ASKERČ
(Nadaljevanje.)

Tako se je odtejeval svoje-
mu poklicu z vsakim dnem
bolj. Da ob tem ni mogel biti
miren in zadovoljen, je umi-
ljal.

Da ni v ponižnosti iskal re-
šnice, je bila kriva tudi druga
velika tragika njegovega živ-
ljenja: slava. Ta mu je prišla
na stezi življenja nasproti,
smehljajoča se in vdana, kakor
malokateremu naših velikih
mož. Bil je naš ljubljeneč, ki
smo strmeli k njemu navzgor
kakor k nebeskim zvezdam.
Vsaka številka "Ljubljanskega
Zvona" je bila tedaj vsaj za
nas dijaše godeček. Zaradi
Askerčevih pesmi. Takega po-
mena "Zvon" ni imel ne prej
ne slej; pač tudi nobeno drugo
literarno glasilo ne, razen mo-
da svoječasno "Dunajski Zvon".

Slava Askerčeva je bilo živo
rojeno dete, ne umetno pokli-
cano v življenje Čutili smo
vsi: tu smuje mogočen duh in
nenavadno krepka reka, ki da-
jeta vsem tem raznolikim ose-
bam mogočno življenje. Vsi

Važno za naročnike

Poleg naslova je razvidno do kda
imate plačano naročnino. — Prva
številka pomeni mesec, druga dan
in tretja pa leto. Da nam priha-
nite nepotrebne dela in stro-
škov, Vas prosimo, da skušate pri
vašnem naročniku poravnati. Po-
šljite naročnino naravnost nam ali
jo pa plačate našemu zastopniku
v Vašem kraju. Zastopnik bo vam
izročil potrdilo za plačano naro-
čnino.

California:
San Francisco, Jacob Laushin*
Colorado:
Pueblo, Peter Cullig
Walsenburg, M. J. Rujak*
Indiana:
Indianapolis, Fr. Markich
Illinois:
Chicago, Joseph Bevdic*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cleo-
ro in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelch
Mascoutah, Martin Dolenc
North Chicago in Waukegan, Math
Warick
Maryland:
Kittimiller, Fr. Vodopivec
Michigan:
Detroit, L. Plankar*
Minnesota:
Chisholm, J. Lukanich
Elly, Jos. J. Peshel
Eveland, Louis Goube
Gilbert, Louis Vessel
Montana:
Roundup, M. M. Panlan
Wahoe, L. Champa
Nevada:
Omaha, P. Broderick
New York:
Gowanda, Karl Struhsa*
Little Falls, Frank Maue*
Worcester, Peter Rode*
Ohio:
Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles
Karlinger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kurnic
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon:
Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania:
Bessmer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Bresovec*
Covendale in Okolice, Jos. Paternel
Export, Louis Supanick*
Parrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin*, Frank
Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferencak
Imperial, Vance Palcich
Johnstown, John Polanc*
Krayn, Ant. Tautelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zest*
Pittsburgh in Okolice, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin:
Milwaukee, West Albin, Frank Skot*
Shohoyan, Joseph Kakek*
Wyoming:
Rock Springs, Louis Tauter*
Diamondville, Joe Rolich
(*Zastopniki, ki imajo poleg imena
na *no upravičeni oblašati tuji dru-
ga nasilje v njih okraju, kjer je kaj
naših rojakov naseljenih.)

Vsak zastopnik ima potrdilo za svo-
to, katero je prejel. Zastopnika tega
potrdilo — Uprava "Glas Naroda"

smo čutili to. Čutili z rado-
stjo.

Res se je dvignil tudi proti
Askerčevim pesmim. Posebno ško-
doval mu ni Gregoričeva ubiti
je bilo lahko delo. Askerčev
ni dal. Čutili smo ga pa teh
napadov le bolj. Mahničev smo
posiljali nezaupnice. Seveda
Mahničev dijaške nezaupnice
niso kratile spanja. N. bil mož
iz takega lesa.

Verjetno je da je gnalo As-
kerčeva prav nasprotovanje v
duhovniških vrstah v usodne
skrajnosti, izven literarnih kro-
gov. Tedanji ptujski prošt
Modrinjak pod čigar dekansko
oblast je spadal Sv. Lovrenc, se
je izrazil, ko je izvedel, kaj in
kdo je Askerč: "Poprej sem
ga rad imel, zdaj ga ne ma-
ram." Bil pa je Modrinjak mo-
gočen gospod po telesu in du-
hu; večkrat se je ta mogočnost
izpreverila naravnost v siro-
vost. To je dal kapljam As-
kerču ob vsakoletni dekanijski
vizitaciji bridko občutiti.

Zal, da so mu tako grenili
delovanje in življenje. Zal pa
tudi, da se Askerč ni znal usta-
viti niti pri skrajnih mejah,
ampak je šel čez nje. Zaradi
nasprotstva, ki ga je užil od ne-
katerih duhovnikov, je napa-
dal vero in cerkev. Zalostna
znota. In velika krivica! Go-
tovo je neprijetno in za pisa-
telja šestokrat usodno, da naj-
de kritika in z njo občinstvo,
ki dostikrat na slepo veruje
kritiki, tako težko pravo me-
rilo in vago, s katerimi naj pi-
satelja meri in tehtja. Če je ta
zelo samozavesten — in Askerč
je bil do skrajnih meje — ga
krivivno ali vrag pretrdi in na-
menoma enostransko ocenje-
vanje vznevolji in odbija. Če
bi peval Askerč bolj iz ljube-
zni do naroda, ko za svojo sla-
vo, bi se težilo: "Kar je za na-
rod doberga in koristnega, bo
že držalo. Dingo naj veter od-
nese."

Slava, ki je bil deležen
pri rojakih in v tujini — po-
nekoč so o Slovencih izvedeli
šele po Askerčevih "Baladah
in Romancah" — je zakrivila
mnogo Askerčeve nezadovolj-
nosti in razdvojenosti. Nekako
uživel se je v misel, da se mo-
ra vse brez odpora klanjati
njegovim volji in avtoriteti. Ker
v življenju ni bilo tako, ni mo-
glo tako biti, odtod njegova ne-
strpnost, ob kateri so trpeli
drugi, a tudi on sam.

Nekoč, menda leta 1904 sem
ga pri Lloyd opozarjal, da ne
dela prav, ker tako napada
cerkev. Umetno menda res ni
bilo; bil je vendar elaven mož,
in jaz proti njemu še mladič;
a namen sem imel dober. Nekaj
časa je nevoljen poslušal in se
brani. Hipoma pa je vzrežil:
"Bom se jaz dal od vas psova-
ti!" Pa je vstal in šel — ne iz
šole in domov, ampak čez svojo
dolgo dvorano v prav nasprot-
ni kot soba. Ostala sva z dr.
Krekom sama.

Zdaj mi je bila stvar seveda
izredno mučna. Težil me je ta
dogodek tudi pozneje. Pisal
sem mu od doma in ga prošil
odpuščanja. Odpisal je prav
prijazno. "Ker spoznavate, da
ste storili napako, je vse po-
zabljeno."

Hvaležen sem mu bil za to
plemenitost.

Prišel je vrhunec tragike in
peripetije. Askerč je kolar od-
ložil.

Neizgovljiva posledica njego-
vega svetovnega naziranja. Če
ni imel vere, kako bi mogel
pridigati, maševati, spovedo-
vati? Čudno je, da je mogel ta-

ko dolgo. Nekoč me je po ne-
kem obisku v Ljubljani vpra-
šal: "Ali ste v moji sobi opa-
zili kaj posebnega?" — "Ne,
Kaj?" — "Na eni steni imam
Kristusa, na drugi Budho." —
Če je Kristusa in Budho stavil
v eno vrsto, naravno, da ni mo-
gel več vršiti opravkov katoli-
škega duhovnika; saj niti ka-
tolik ni bil več.

Po prizadevanju prijateljev
in oboževalcev je postal arhi-
var ljubljanskega mesta. To
je bil njegov padec. Padec z
nebes na prozaično zemljo.
Prijatelji so mu pokrbeli
službo, ki ga je živila brez ve-
likih skrbi in brez prenaporne-
ga dela. To je bilo v redu,
hvale vredno. Niso pa mogli
dati krilom, ki so se pri padcu
polomila, moči, da bi se spet
razmahnila z nekdanjo silo in
se dvignila v dignežnem poletu v
nekdanje podnebesne višave.
In sama v sebi njegova duša
ni več našla te moči. Zato je
postajala le nevoljnija, mrač-
nejša, vse preveč občutljiva za
vsako, tudi malo nasprotova-
nje.

Navrh se je vsa zastrupila s
sovraštvom do cerkve in vere.
A sovraštvu le podira, ne more
ustvarjati in zidati. Čustvo
Dantejevo, ko je ustvarjal "Pe-
kel", istotako Michelangelovo
ob slikanju "Poslednje sodbe"
ni bilo navadno sovraštvu, am-
pak pravičen srd, kipeč in stra-
šen srd, s katerim je metal
Dante v pekel kralje, cesarje in
papeže, v tisti svoj strašni pe-
kel, ob katerem se je zgrozil
celo Heine, ki v pekel ni vero-
val.

Saj Dantejev pekel vendar
poznaš
in tiste strašne terčine?
Se Bog ga ne reši,
če pesnik koga
je treščil v te globočine.
Ne reši ga Bog in
Zveličar ne
iz teh pojočih plamenov.

KAKŠNA NAJ BO PRIHODNJA JUGOSLAVIJA

FRANK FERJAN Chicago, Ill.

Nadaljevanje

Prišla je policija in jih raz-
podila na vse štiri vetrove. No,
sem si mislil, ta je pa lepa! Na-
mesto dela pa policijsko kre-
pelce! Ker Zagreb precej do-
bro poznam, bil sem namreč za-
poslen na glavnem kolodvoru
kot prtljazar, predno sem pri-
šel prvič v Ameriko, sem ve-
del tudi takoj za vzrok, zakaj
so tiste brezposelne razpršili.
Tista policijska drhal, katere
je živila na račun naroda, s
tem mislim višje policijske u-
radnike, je bila tako presita in
napuhnjena, da je mislila, da
narod živi od njih in ne oni od
naroda. Da bi tujcem, ki so
prihajali in odhajali, pokazali
vse v najlepšem redu, in iz te-
ga razloga so morali tisti ve-
činoma raztrgani, brezposelni
izginiti izpred kolodvora. Da
so se brezposelni tam držali,
je bilo vzrok, ker je bila tam
najboljša prilika, da se dobi
kako priložnostno delo. Ker
mi je to šlo nekako na živce,
sem začel vse to opazovati na-
le bolj od blizu. Opazil sem,
da se na delavca in kneta gle-
da od zgoraj dol, kakor na
manj vredna, in razliko sem tu-
di opazil med manjšimi in vi-
šjimi uradniki. Nižji uradnik
je pri tem največ trpel, ker ni
smel zahajati tja, kamor je za-
hajal delavec in kmet, in zopet
ne tja, kamor so zahajali tako
zvani višji. Družinsko življe-
nje nižjih uradnikov je bilo ja-
ko žalostno, milostljiva gospa
namreč ni smela sama delati,
moral je imeti služkinjo, ali
kako jo plačati in hraniti, ker
je gospodova plača mala!

Tisto piho hrane, kar jo je
dobil služkinja, bi bila dobro
prišla družini, da ne govorim
o denarju, ali kaj, ko je pa go-
spod uradnik! Vprašal sem se,
zakaj ljudje tako po nepotrebnem
trpijo? Ali je res, da je

Sovraštvu odbija. Odbilo
ali vsaj odtujilo je Askerču
mnogo, ki so bili poprej zelo
veliki njegovi oboževalci, ki
res vneti oboževalci njegove
muze.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

sramota delati! Saj Jugosla-
vija bi morala biti demokrati-
na država! Ko sem en dan v
restavraciji izmenjal sto dinar-
ski bankovec, sem dobil nekaj
para in petdeset dinarski ko-
vani bankovec nazaj in ko sem
odšel, sem srečal prijatelja, s
katerim sva se odpeljala z že-
leznico proti Maksimiru. Ku-
piti sem hotel listke za oba in
ker nisem mel dosti v parah,
sem izročil tisti petdeset dinar-
ski novček kondukterju za list-
ke. Ali ta začne ogledovati
tisti novček in metati po motor-
ju in naenkrat pravi: "To ni
pravi denar, to moram prijaviti
policiji!" In na prvem vo-
zalu pokliče policista, kateri
me je odvedel na stražnico, ker
da imam ponarejeni denar. Viš-
ji uradnik pregleduje tisti no-
veček in ne reče ničesar in videl
sem na njem, da tudi on ni bil
gotov, ali je pravi ali ne.

Kakšne sem imel tisti čas ob-
čutke, si lahko vsak misli.
Končno se je odločil in mi ga
izročil nazaj ali stražar mi ga
zopet odvzame in meče en svoj
novček in mojega ob kamenita
tla, in pravi, da nima moj no-
veček tistega glasu kakor njegov
in ne. No, sem si mislil, ta
bode pa lepa! Sedaj me bodo
pa še za ponarejevalca denarja
zašili. Končno se je le moral
podati na povelje višjega, in
me izpustiti. Ko sem potem
poizvedoval kaj je radi tega
denarja, sem izvedel, da nisem
bil jaz prvi, da je tudi že do-
sti drugih, ki so imeli iste si-
tuacije in da je vlada izdala no-
vi kovani denar po petdeset
dinarjev.

Do zaključka sem prišel, da
celi jugoslovanski narod ni bil
vreden, da bi ga bila vlada ob-
vestila, da bode izšel novi ko-
vani denar, tak in tak. Ali kaj
je vlada brigala, ako se pošten
narod vlačil na policijo, pritoži-
ti se tako ni smel. Ako je imel
pa v Beogradu kdo od njego-
vega veličanstva malo nahoda,
sem pa ravno tisti čas videl v
časopisu tiskano na prvi strani.

Slučajno pa sem se seznanil
z enim lesnim trgovcem. Rekel
sem mu, da trgovina z lesom
mora biti dobra sedaj. Ali na-
smejal se je, in rekel, da ni nič
posebnega. Vprašam zakaj in
odgovori mi: "Zato, ker Rusi
vse pozneje, da jim mora dati
gotovo podkupnino in poleg te-
ga še v restavracijo na kosilo
povabiti." Posebno je pa pou-
daril da ti Rusi ne pojedo ma-
lo, tako da sem gotov z njimi,
ni skoraj nič ne ostane.

Rusi so bili namreč uslužbe-
ni pri vladi in so kupovali les
za jugoslovansko vlado.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

RINGLING BROS. CIRKUS.
Ringling Brothers Cirkus
"Spangles" prične svoje pred-
stave v Madison Square Gar-
den v New Yorku v sredo 16.
junija. Vstopnice za prvo pre-
dstavo ne bodo prodajane kot
vstopnice, temveč bodo podar-
jene onim, ki bodo kupili vojne
bonde.

Ravnatelj Madison Square
Garden in Robert Ringling sta
v tem oziru uredila vse potreb-
no z U. S. Treasury Depart-
mentom.

Sedeži bodo odkazani v so-
glasju z višino zneska vojnega
bonda.

**Bojake prosimo, ko
pošljejo za naročnino,
da se posluškajo —**
**UNITED STATES
OSIROMA
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,**
ako je vam le priročno

ZRAČNI NAPADI IN NEMOI

(JIC.) — Dočim se Nemci
pritožujejo proti zavezniškemu
bombardiranju njihovega ozem-
lja, so nemška letala brez vsa-
kega povoda nemišljeno poru-
šila in zravnila v zemljo štiri
črnogorske vasi. Dopisnik Co-
lumbia Broadcasting Systema
je poročal o tem iz Berna.

"Osišče in njegovi prijatelji
v Madridu so ta teden kar na-
enkrat odkrili, da so zračni na-
padi nehumano posoppanje;
danes pa so v jugoslovanskih
planinah nemški bombarderji
porušili in zravnali v zemljo
štiri neimenovane vasi, ki se
nahajajo v Črni gori. V teh va-
seh ni bilo niti enega vojaka in
niti enega protiletalskega to-
pa. Tamošnji kmetje niso imeli
niti najmanjšega orožja. Nji-
hov edini zločin je bil, da se je
njihov dom nahajal na velikem
ozemlju, katero so guerilske
skupine v Črni gori osvobodile
okupatorskih oblastí.

Na eno samo naselbino po-
imenu Subotica, so vrgli Nemci
40,000 funtov bomb, kar znaša
približno 10 funtov na vsakega
prebivalca tega kraja. Ta zrač-
ni napad je bil izveden kot del
odločne ofenzive proti jugoslo-
vanskim guerilem, katere na-
men je zadušiti njihov upor,
predno bi mogli zedinjeni na-
rodi napasti ta del Evrope.
Partizani so prepričani, da
bi mogli zavzeti katerikoli kraj
ali mesto na jugoslovanskih
tleh, ako bi imeli podporo le-
talstva. Njihovi oddelki so
danes oddaljeni komaj 80 milj
od italijanskega pristanišča
Reke.

KONZERVIRANO MLEKO RACIONIRANO.

Konzervirano in kondenzira-
no mleko v kantah, ki doslej
ni bilo na racijski listi, je od
2. junija naprej racionirano in
sicer je treba odšteti po eno
rdečo znamko za en funt težko
kanto mleka. Za manjše kan-
te se isto tako določi število
točk po teži — približno dve
majhni kanti za eno točko.

Groceristi so izjavili, da je
prišla nova odredba ša v času,
ko je pomankanje svežega
mleka, zaradi mlekarškega spo-
ra v New Yorku, precej občut-
no. V uradu OPA pa so rekli,
da je treba vnaprej poskrbeti
za zadostno količino konzervi-
ranega mleka, kajti letos bo
spravljenega v kante 25 odst.
manj nego v letu 1942.

V PESMARICI "AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene slednje
slovenske pesmi:

1. Podoknica — molitvi zbor s bar-
ton samospavom
2. Podoknica — molitvi zbor
3. Ljubljna noč — molitvi zbor
4. Otočki zvon — molitvi zbor
5. Pomladnska — molitvi zbor, s
bariton samospavom
6. Lira 1. — za solo speva, molitvi
in molitvi zbor
7. Lira 2. — za molitvi zbor
8. Altanski odmevi — za molitvi in
samitvi zbor, s bariton sa-
mospavom
9. Kantata iz psalma 126 — molitvi
zbor
10. Soli — za samospava, molitvi
zbor in spremljevanje
glasovira
11. Psalm 29 — za samospava, mo-
litvi zbor in spremljevanje
glasovira ali orgel

CENA SAMO
50 centov
KOMAD

To so koncertne pesmi za molitve
in molitve zbor, katere je ugla-
sil in v samizaložbi izdal MA-
TJEJ L. HOLMAR, organist in
prevodnja pri sv. Vidu, Cleve-
land, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:
**KNJIGARNI SLOVENIC PUBL.
COMPANY**
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

Zeno je hotel sežgati

Fresno, Cal., 3. junija. —
Tukaj se je zaključila nenava-
dna obravnava, tekom katere
je bil 59 let stari John T. Clark
obtožen, da je hotel sežgati svo-
jo ženo zato, ker se je zagledal
v neko vdovo. Proti možu je bi-
lo doprimešnih dovolj doka-
zov, da je bil obsojen zaradi
napada in morilske namere.

Možičar je bil vedno pobo-
žen in je bil aktiven v cerkve-
nem delovanju in njegova žena
sama noče niti zadržati priznati,
da bi bil on to res hotel nameno-
ma storiti. — Žena je hudo ob-
žalovana, ker njen ljubec soprog
ji je vrgele skozi okno kopalnico
stelehenko gasolino, kateri se
je užgal ob električnem ogre-
valniku, katerega je žena pri-
žigala medtem, ko je jemala ko-
pel.

Sikorski na Srednjem Vzhodu

General Sikorski, poljski
premier v zamejstvu, je došel
na Srednji Vzhod, ter je obiskal
poljske vojske in poljski gla-
vni stan tamkaj. To je poročal
britski radio in povzelo omre-
žje CBS.

Sedaj \$2

Prva knjiga, ki je izšla v
slovensčini iz naci-fa-
šičnega vpada v domovino

"Ko smo šli v morje bridkosti"

Spisal REV. KAZIMIR ZAKRAJŠEK

Velezanimna knjiga o razmerah in trplje-
nju našega naroda v stari domovini. — Do-
sti naših rojakov se še vedno ne zaveda v
polni meri, kake strašne stvari so se dogo-
dile v starem kraju, a knjiga pa jim bo da-
la jasno in pregledno sliko o strašnih do-
godkih, ki so spreminili lepo in cvetočo
Slovenijo v eno samo veliko bolečino, ki
peče, žge in mori naš slovenski narod na
njegovi lastni zemlji.

Knjigo lahko naročite pri:
**KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY**
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

SEDAJ LAHKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUISA A. ADAMIČA
ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano
knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime _____

Št., ulica ali Box št. _____

Mesto in država _____

Naročite lahko to knjigo pri:

**KNJIGARNI
"Glas Naroda"**
216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

Visoška kronika

ROMAN — Spisal Dr. IVAN TAVČAR.

2

A jaz sem ostal ravno pri kleti ter takoj opazil, da so bila vrata priprta. Ko je oče v jezi odrohnal na polje, je pozabil zapreti vrata, pri kleti, kar se ni zgodilo ne prej, ne slej nikoli. Kakor stršek sem svignil v mračni prostor, kamor je gotovo sam satan vlekli proti volji moje bojazljive duše.

Najprej mi je udarila mračnost na oči, da moj onemogel pogled ni razločeval reči od reči. Ali privadil sem se kraja in takrat sem opazil na nemarno skupaj nastlani postelji črn, železen zaboj. Bil je zaklenjen in s svojo ročico ga niti premakniti nisem mogel, dasi sem to poskušal. Pot mi je zalil obraz in telo, da sem že hotel pobegniti, ker se mi je dozdevalo, da preži name v temačnem kotu nekaj grozovitega. V tistem trenutku se je p rikradel od nekod solnčni žarek — Bog sodnik ga je poslal, da bi udaril grešnika v lastnem otroku — ter zasijal skozi mrežo pri oknu, da se je na temni ilnat zemlji pred mojo nogo napravila svetla lisa. Sredi lise je ležalo nekaj rumenega. Jezus in Marija! Ko sem se sklonil, mi je tičal v roki cekin, rumen beneški cekin. In zopet sem stal pred prodajalno v Loki ter gledal na svetlo okovani samokres, ki je bil tisti mah želja vseh mojih želja.

V najboljšem premišljevanju kako si hočem kupiti ponosno orožje, je pograbil železna pest mojo roko, v kateri sem stiskal beneški denar. Kakor bi me bil dobil v pest, tako mi je stiskal oče malo ročico, da sem kar čutil, da mi na dlani sili cekin v kožo in meso. Oče se je bil vrnil v klet, ali v svojem zamaknjenju nisem opazil njegovega prihoda. Z desnico se je oklenil moje roke, z levico pa je pograbil čunje ter jih nametal na zaboj. Moja noka se je tresla, ali tudi očetova pest se je tresla, ker ga je morila najhujša jeza.

"Diavol!" je zakričal, "ti se vlačiš okrog postelje očeta, ki ti daje jesti in piti?" Potegnil me je za sabo in nit za trenotek mi izpustil moje roke. Znanaj je s težavo izvlekel ključ ter se z večjo težavo zaklenil z njim vrata od kleti.

"Kraši si hotel?" Kri mu je napolnil obraz in z njegovih oči je bliskalo, da sem pričel od groze jokati, kar je starega še bolj razkačilo. Po stopnicah me je vlekli v vežo, iz veže v hišo in k mizi, s katere so se dvignile muhe v tolpah. Čelo sobo je obsevalo solnce, da se je žarela bela stena in rumenkasti strop nad njo. V tem žaru je ugledala moja trepetajoča duša knož v kotu in na njem belo podobo Odrčenika v trnju in krvi.

"Kristus pomagaj," sem zastokal ter izkušal izvit roko iz očetove pesti.

"Hudič ti pomagaj," je zarjul ter mi pritisnil ročico k mizi, da so odnehali prstki in da je odletel cekin izpod njh, kakor odleti zrno iz klase, kadar se mlati žito na podu.

"Kradel je, svojemu lastnemu očetu je kradel."

V megli sem videl, da so se mu penila usta. Jaz pa sem ihtel: "Oče, ne bom več!"

"Ne boš," je zakričal hripavo, "bom že skrbel da ne boš."

V tujem jeziku je nekaj zaklel. Z levico mi je skupaj stiskal štiri prste, tako da se je samo mezinica nahajala na mizi. In tedaj se je zgodilo.

"Da si zapomniš, kdaj si kradel!" S temi besedami je pograbil furiansko oestro sekirico, katero je bil pozabil nekdo na stolu. Zamahnil je z njo in mi odsekal polovico malega prsta, da je kri porosila v gostih kapljah mizo, kakor da je padel rdeči dež po nji. Zasukalo se mi je v glavi, zavrtela sta se okrog mene miza in strop in Kristus v kotu.

Ko sem se zavedel, sem se zviljal na klopi in ubogo obsekano ročico sem stiskal med noge; crajčica, obutev in nogavice nad njo — vse je bilo krvavo!

V hiši se je nabrala družina. Mati je slonela pri peči ter padala iz omedlevice v omedlevice. Ko je začela moj jok in očetovo kričanje si je ravno spletala lase. Z razpletelimi lasmi je torej prihitela v hišo in sedaj je omagovala pri peči. Kako so že bili sivi ti lasje in kako je bil prepadel njen obraz.

Dekla Mica je namakala predpasnik v loncu ter brisala z njim mater po čelu in licih; da bi jo spravila k življenju. Mala dekla in volar sta glasno molila. Pastir Tonček pa je tulil, kakor bi ga kdo z brzovcem tepel.

Oče je še vedno stal pri mizi in tiščal sekirico v svoji desnici. Hlapec Lukež o katerem se je govorilo, da je bil z očetom v nemških vojnah je stal brez strahu pred njim. Oledala sta se ko dva gada v oko. Oba mogočnih udov, in moč sta imela kakor jo ima v piang vprežena živina.

"Polikarp," je ukazal oestro, "deni jo iz rok! Bog nama grebe odpusti; otroke smo morili po Švabskem — tukaj jih ne boš več! In še celo ne, če so bili rojeni iz tvojega telesa."

Družina se je spustila v krik, brat Jurij pa je ležal na tleh ter se ondi valjal v joku in stoku.

"Položijo jo iz rok," je ponavljal Lukež, "sicer se ti s silo uprem in naj si desetkrat moj gospodar! Kdo ti je pomagal takrat, ko ti je hotel glavo razklati švedski kirasir? Kdo mu je prestrelil vrat, da si ostal pri življenju? Na to misli, pa bodi človek in ne živina, Polikarp!"

Pri tisti priti je vrzel oče sekirico pod klopi, dvignil obe roki, ju pritisnil h glavi ter pri tem — pobegnivši iz hiše — tako grozno in grdo zakričal, da ne vem, sem-li še kdaj pozneje ališal tak krik.

Pač, enkrat sem ga slišal. Že vem. Pri Lazzari je bilo. Vodil nas je gospod Evgenius in Francoze smo topli. Pred našo vrsto je skakljaj mladi kornet in s svojo halebardico kazal na sovražnika. Pa je v hipu padel in se valjal po prahu. Takrat sem čul ravno tak krik, kar je bil strel iz topa zdrobil in odgnal kornetu obe nogi.

To se mi je pripetilo, ko je teklo leto 1673, leto po rojstvu našega Gospoda Izvičarja.

Kos odsekanega mojega prsta je mati Barbara skrivoma in tajno zakopala na pokopališču pri cerkvi sv. Martina v Poljanah. Vee skupaj pa ni ostalo tajna. Družina je sicer molčala, a počasi je nekaj vendarle prišlo na dan, in raznesla se je govorica, da je nekdo na Visokem, ki je že pokopan, ki pa še vendar hodi živ okrog. (Nadaljevanje prihodnj.)

PREDLOGA PROTI STAVKAM

Washington, D. C. — Podporniki predloga proti stavkam v vojnem času so pokazali danes izredno moč v zbornici, ko so zahtevali, da pride predloga na glasovanje. Vzrok, da se to ni zgodilo, so bili razni dodatki k drugim predlogom, katere je bilo treba spraviti na prejšnji pripravi. Pričakuje se, da bo predloga prišla na glasovanje vsaj kmalu.

Zbornica je po eno uro trajajočem debatiranju odglasovala da pride predloga v zbornici na glasovanje. Pa vkljub temu, da so nekateri vladni odgovorni uradniki povedali odprto, da bo Smith-Cannalyjeva predloga povzročila več škode kot dobička z ozirom na delavske spore, katere bo morala celo povečala, namesto da jih zmanjša.

VESTI IZ CLEVELAND, OHIO.

V nedeljo dne 23. maja je naglo umrl splošno poznani Frank Martinak star 63 let.

Tukaj zapuščala hčer Frances in Jennie omož. Lichti ter nekaj sorodnikov. Soprega mu je umrla pred 2 letoma. Rojen je bil v Oerkljah pri Kri-nju, kjer zapuščala nekaj sorodnikov. Tukaj je bival 39 let.

Po daljši bolezni je umrl dobro poznani rojak Frank Skuly star 61 let. Doma je bil iz vasi Adamov pri Velikih Lasčah, odkoder je prišel v Cleveland pred 41 leti. Družina je vodila trgovino z grocerijo in mesarino, zadnje leto pa je zaradi rahlega zdravja opustil trgovino. Pokojni zapuščala tukaj zalujočo soprago Anno, roj. Rajer in tri hčere: Anno Kralac, Rose Tisovec, in Mary Marolt, ter več sorodnikov. Sin Frank mu je umrl pred 8 leti.

IZ SHEBOYGAN, WIS.

Pred dnevi je umrl tukaj Joseph Dragan, star 80 let in rojen v Trebeljnih na Dolenjskem. Bil je 12 let bolan in zapuščala žena, sina in hčer.

Dalje je umrl 70 letni John Karsnik iz Planine na Notranjskem ki je bil 43 let v Ameriki in tukaj zapuščala žena, tri sinove in hčer.

Umrla je tudi pionirka Frances Godež, stara 85 let in doma iz Dobrege polja na Dolenjskem. Bila je dolgo let vdova in zapuščala več sinov.

John Udovič se je težko poskušoval pri delu in moral bo ostati dalj časa v bolnišnici.

KONVENCIJA V. P. Z.

"BLED."

(Nadaljevanje.)

Br. Pečarič prosi za besedo in predlaga, da naj se čita zapisnik odseka št. 1. v Kirkland Lake z dne 13. decembra 1942 br. Otoničar prečita točke v zapisniku, ki govori radi suspendacije M. Špeharja. Čita še br. delegatov v pojasnilo, da je bil M. Špehar po vseh točkah naših pravil pravilno suspendiran za dobo treh mesecev, da v tej dobi je njegova dolžnost, da opere svojo čast in če tega ne stori, se ga enostavno črta.

Nato se čita zapisnik izvanredne seje odseka št. 1. v Kirkland Lake z dne 28. marca 1943 ki govori, da je bil M. Špehar pravilno ozključen, ker se ni izkazal, da je napravil kakšen korak in zadostil, kar je bila njegova dolžnost. Zato je bil na izvanredni seji enoglasno izključen pri odseku št. 1. in s tem izgubil vse pravice pri Zvezi.

Br. Košmerl prosi za besedo in pojasni, da po točki 88. naših pravil je Špehar tudi izgubil pravice kot gl. predsednik, ker ga več ne krije jamščina, kakor zahtevajo naša pravila. V pojasnilo še pove, da Špeharja neče prejeti nobena kompartija pod bond radi njegovih prestopkov, katerih je obdolen.

J. Miketič prosi za besedo in čita v zapisniku zadnje redne konvencije nekatere točke, ki jasno govore, kako je M. Špehar že takrat pokazal, kako vodi muržno do nekaterih članov. Brat M. Otoničar prosi za besedo, in pojasni, kako nesramno se je M. Špehar obnesel na otroškem pikniku, ko je br. L. Zdravjeta dejansko napadel. Poudari tudi, da kdor pozna L. Zdravjeta, ve, kako miren človek je, ki ni še nikoli koga s silo napadel.

Nadalje br. Otoničar dokazuje, kako so nepostavno uradovale in pristranske. Ko je bil F. Grebene na bolniški podpori, je obenem dobival tajniško plačo. Konvencijni predsednik da na glasovanje, da naj konvencija potrdi odloke, ki jih je zaključil odsek št. 1. v Kirkland Lake, ki je suspendiral M. Špeharja in izključil. Enoglasno sprejeto in potrjeno.

Br. Miketič poroča, da je F. Grebene pisal pismo na br. V. Jagodiča, v katerem se je izrazil, da bo dal zapleniti Zvezino imovino v slučaju, da se njega in Špeharja vrže iz njih položajev. Vsi delegatje splošno poročajo, kakšna pisma je Grebene pisal po odsekih, ka-

ko je ščitil Špeharja, a nasprotno poštene ljudi blatil in neresnice poročal. Br. Košmerl prosi za besedo in vpraša br. Vidriha, da kdaj je on dal ustavi izplačila. Br. Vidrih pojasni, da on ni ustavil izplačila a m p a k je samo p r e povedal da bi Špehar še naprej podpisoval čke, ker ni več član Zveze. Cela krivda pa pade na Grebene, da se ne izplačuje, ker samo on zadržuje, ker se noče sestati z br. T. Novakom, da bi se uredilo glede izplačila bolniških podpor ali za druga izplačila in smo določili, da to reši konvencija. Dvakrat smo šli osebno do njega in prvič je že pristal, da bo sodeloval, da uredimo, samo da tisti teden ne more iti na banko, ker dela po dnevi. Ko ga je br. Novak pozval, da obdržimo sejo, se pa ni hotel udeležiti in se je izrazil, da se z Novakom nikamor ne podpiše.

Br. Novak isto natančno pojasni, kako se je Grebene upiral in s tem preprečil izplačila podpor.

Br. J. Miketič prosi za besedo in poudari da pripozna Grebene sto procentno krivde vseh neprilic radi izplačila podpor, on tudi apelira na konvencijo, da F. Grebene izključi z njegovega položaja kot gl. tajnika, ker je hotel M. Špeharja na silo držati kot gl. predsednika. Enoglasno sprejeto.

Br. J. Miketič predloži kot delegat odseka št. 7. in zastopnik odseka št. 6. resolucije obeh

odsekov, katere se prečitajo in vzamejo na znanje in odobrenje. In zaključni se, da se resolucija od odseka št. 6. vnese v konvencijni zapisnik, katere se glasi:

Resolucija odseka 6. V. P. Z. "Bled", Vancouver, B. C. — Na izvanredno konvencijo Zveze "Bled", ki se bo vršila dne 9. maja 1943 v Kirkland Lake, Ont. Naše članstvo je na svoji seji dne 23. aprila 1943 enoglasno odobrilo sledeče predloge:

1. Da se potrdi izključitev M. Špeharja iz članstva zaradi tega, ker ga je državni expert za podpise obdolžil ponaredbe tujega podpisa in ni še dokazal nekrivde. Torej se uveljavi točka pravil 124-C

2. Predsedništvo naj obdrži br. T. Novak.

3. Da se F. Grebene vrže iz njegovega položaja kot glavni tajnik, ker se je, kot smo obveščeni, izrazil na seji glavne odbora 20. decembra 1942, da bo dal zapleniti imovino Zveze, če bo M. Špehar vržen iz Zveze ter se je tudi drugače pokazal nesposobnega.

4. Naj se vržejo iz glavne odbora P. Gregorič, in F. Mele, ker sta se protivila izključitvi M. Špeharja in s tem nista priznala pravil.

5. Zahtevamo tudi novo glavno razsodišče, ki bo bolj spoštovala pravila kakor jih je sedanje, dokaz okrožnica glavnega razsodišča z dne 15. marca 1943.

6. Delegati odsekov, katerih

ustanovitev ni bila pravilno prijavljena pri glav. odboru, naj se ne upoštevajo na konvenciji. (Špeharjevi privat. odseki 12, in 13.)

7. Predlagamo, da se list Edinost sprejme za uradno glasilo V. P. Z. "Bled."

8. Odobravamo in podpiramo odločen nastop br. T. Novaka s tem, da je prevzel predsedništvo in sklical konvencijo, ker mislimo, da je to edini izhod iz sedanje zmešnjave, kar bo v korist V. P. Z. "Bled."

9. Vse druge predloge kakor tudi glasovanje prepustimo delegatu odseka št. 7. "Jadrani" v Port Arthur, Ont. da on v našem imenu stori, kakor najboljšje zna. Ker nimamo pečata, je našo polnomoč podpisalo nekaj članov.

V slogi bratstva pozdravljam konvencijo.

V Vancouverju, 24. aprila 1943, za odsek št. 6. Zveze Bled

F. Sodec, tajnik
J. Jakše, J. Brezovar
L. Jakše, T. Turk.
(Nadaljevanje)

NOVA IZDAJA Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v HAMMONDOVEM NOVI Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsaka skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera napačna ali vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani, se skladajo svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globoko oceano in jezer, dolgotrajne daljine rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gora. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

S E D A J

40 centov

PO POŠTI
V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

To je zadnja zaloga in v omejenem številu. Zato priporočamo, da kdor si želi nabaviti slovenski molitvenik, naj to sedaj stori.

Molitveniki

v krasni vezavi importirani iz starega kraja še pred vojno... Ko zaloga pojde, je ne bo mogoče nadomestiti do konca vojne.

Slovenski:

KVISHU SRCE

(Štev. 415) 2 1/4 x 3 1/2 inčev; 224 strani. Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI

(Štev. 408) 2 1/4 x 4 inčev; 255 strani — Vseviril Sv. Križev Pot. Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI

(Štev. 416) 2 1/4 x 4 inčev; 255 strani — Vseviril Sv. Križev Pot. Cena \$1.50

NEBESA NAŠ DOM

(Štev. 415) 2 1/4 x 4 1/2 inčev. Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI

(Štev. 365) 2 1/4 x 3 1/2 inčev, v bellem celofonu; 384 strani. Cena 75 centov

NEBESA NAŠ DOM

(Štev. 401) 2 1/4 x 4 1/2 inčev, 374 strani. Cena 75 centov

Angleški:

KEY OF HEAVEN

Fino vezano; prvovrstna izdelava; v umetnem usnju \$1.

Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York 11

VSI ne moremo iti na bojišče se vojskovati proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDE in ZNAM-KE redno.